

Výtvarné umenie – Maliarstvo

1. Maliarstvo

je odbor výtvarného umenia, pri ktorom sa na nejaký predmet (najčastejšie plátno) nanáša farba (derivovaná z najrôznejších organických a syntetických substancií) a línie s cieľom vytvorenia reprezentačných, prípadne abstraktných obrazov. Je to dôležitá súčasť vizuálneho umenia.

2. Technika a štýly

Počas svojej histórie maľovanie zaznamenalo niekoľko dôležitých foriem vrátane typických techník. Techniky príznačné pre kreslenie sú základom pre maľovanie, okrem najnovších avantgardných foriem. *Freska*, ktoré dosiahlo svoj vrchol počas neskorého stredoveku a počas renesancie, je aplikácia maľby na vlhkú, prípadne suchú omietku. Maľba *temperou*, iná stará forma, zahŕňa používanie práškoveho farbiva zmiešaného s vaječným žĺtkom a jeho aplikáciu na pripravený povrch – obyčajne drevený panel pokrytý plátnom. Tradovalo sa, že *olejomaľba*, ktorá vytlačila fresku a tempery počas renesancie, bola vyvinutá v neskorom stredoveku flámskymi bratmi menom Jan van Eyck a Hubert van Eyck. Pravdepodobne bola však táto technika vynájdená omnoho skôr. *Glazúrovanie*, *enkaustika* (metóda maľovania pomocou vosku), *gvaš*, *grisaille* (maľba sivou farbou na sivý podklad) a *akvarel* patria k ďalším maliarskym technikám. Používanie *akrylových* farieb sa v poslednom čase stalo taktiež veľmi populárnym. Toto médium na báze vodových farieb sa ľahko aplikuje, rýchlo vysychá a časom netmavne.

3. Praveké a antické maľby

3.1. Jaskynné maľby

Maľby stále uchovávané na stenách jaskýň v Španielsku a južnom Francúzsku zobrazujú s výnimočnou presnosťou bizóny, kone a jelene. Tieto obrázky boli namaľované jasnými farbami vytvorenými z rozličných minerálov rozdrvených na prach a zmiešaných so živočíšnym tukom, vaječnými bielkami, rastlinnými šťavami, prípadne krvou. Tie boli na steny nanášané štetcami vyrobenými z vetvičiek a trstiny, prípadne na stenu vyfúkané. Obrázky by mohli byť súčasťou rituálov, hoci ich skutočný pôvod nie je známy. To znamená, že ľudia maľujú od veľmi dávnej doby.

3.2. Egypťské maľby

Pred viac ako 5000 rokmi začali Egypťania maľovať na steny faraónskych hrobiek výjavy z každodenného života – napríklad lovu, rybolovu, obrábania pôdy, slávnostných hostín a pod. Podobne ako u egyptského sochárstva prevládali 2 štýlistické konštanty: obrázky, ktoré sú viac konceptuálne ako realistické, prezentujú najcharakteristickejšie anatomické črty a tak kombinujú frontálne a profilové pohľady na tú istú postavu, veľkosť taktiež naznačuje dôležitosť – preto faraón je zobrazený väčší ako jeho manželky, deti a pod.

3.3. Krétske maľby

Kréťania vytvorili živé, realistické maľby na stenách ich palácov na Kréte a tiež na keramike.

3.4. Grécke maľby

Až na niekoľko fragmentov, grécke nástenné maľby a plátna sa nezachovali do dneška. Naturalistické zobrazenia mytologických výjavov na gréckej keramike môžu napomôcť pri predstave, ako mohli vyzerať veľkoplošné maľby. V helenistickom období, výjavy a náčrty reprezentované v podobe mozaiky sú pravdepodobne tiež imitáciou stratených monumentálnych malieb v iných podobách.

3.5. Rímske maľby

Zdobili svoje vily mozaikovými podlahami vynikajúcimi nástennými freskami zobrazujúcimi rituály, mýty, krajinky, zátišia a vyobrazenia každodenných činností. Používajúc techniku vzdušnej perspektívy, pri ktorej farby a siluety vzdialených objektov sú zmiernené a rozostrené pre dosiahnutie priestorového efektu. Rímski umelci vytvorili ilúziu reality. V meste Pompeje, zničenom výbuchom Vezuvu v roku 79 nášho letopočtu a vykopanom až v súčasnosti, boli nájdené pozostatky sekulárnych i náboženských malieb.

3.6. Ranokresťanské a byzantské maľby

Zachovanými skorými kresťanskými maľbami pochádzajúcimi z 3. až 4. storočia sú fresky v rímskych katakombách a mozaiky na stenách kostolov. Existujú isté štylizované a umelecké konvencie charakteristické pre tieto zobrazenia – najmä výjavy Nového zákona. Medzi najvýraznejšie diela tohto včasnokresťanského obdobia patria mozaiky nájdené v šiestich kostoloch zo šiesteho storočia v Taliansku.

Tieto zobrazenia večnosti sa stali charakteristické pre Byzantské umenie, štýl sa spája s cisárskym kresťanským súdom v Konštantínopole (dnešný Istanbul), ktorý existoval od roku 330 do roku 1453. Byzantský štýl možno vidieť aj na ikonách, štylistické maľby na drevených podkladoch zobrazujúce Krista, Pannu Máriu a svätých, určených na uctievanie.

1. Maliarstvo.....	1
2. Technika a štýly.....	1
3. Praveké a antické maľby.....	1
3.1. Jaskynné maľby.....	2
3.2. Egyptské maľby.....	2
3.3. Krétske maľby.....	2
3.4. Grécke maľby.....	2
3.5. Rímske maľby.....	3
3.6. Ranokresťanské a byzantské maľby.....	3

Maliarstvo. (2020, marec 23). *Wikipédia, Slobodná encyklopédia*. Získané 08:59, apríl 30, 2021 z //sk.wikipedia.org/w/index.php?title=Maliarstvo&oldid=7004893.